

Térségi Tükör

Közéleti információs havilap • Megjelenik minden hónap első hetében • V. évfolyam 10. szám, 2011. november

Ásotthalom, Bordány, Domaszék, Forráskút, Mórahalom, Öttömös, Pusztamérges, Röszeke, Ruzsa, Szeged, Üllés, Zákányzék

Brüsszelben mutatkozott be a Bánát – Triplex Confinium EGTC

Határtalan kapcsolatok

„Rájöttünk arra, hogy bármiféle problémánk is vannak vagy akármilyen bizalmatlanság kerül is elő néhány kérdésben a határ különböző oldalán – akár politikai, akár nemzetiségi alapon – nincs más lehetőségünk, mint az együttműködés sikerre vitele” – e szavakkal mutatta be a három ország részvételével létrejött Bánát–Triplex Confinium EGTC-t a társulás elnöke, Nógrádi Zoltán Brüsszelben az Open days 2011 elnevezésű konferencián.

A 2011-ben a Budapesti Fővárosi Bíróságon bejegyzett, Mórahalom központú EGTC sajátosságairól ejtett szót a fórumon *Nógrádi Zoltán*. Arról, hogy egy speciális történelmi helyzetben mit jelentett a csoportosulás létrehozása, hiszen az érintett három országban az elmúlt évtizedek nagyon eltérő tapasztalatokat hoztak létre. A társulás elnöke elmondta, hogy ebből fakadóan az együttműködés sikeres megvalósítása érdekében milyen óriási elkötelezettséget fognak meg a helyi szereplők, a polgármesterek.

„A mi régiókban, a kelet-közép-európai régióban a határok szerepe teljesen másképpen értelmezett, és értelmezendő, mint akár Nyugat-Európában. Az EGTC olyan lehetőséget adott számunkra, amellyel ezeket a határokat valóban le tudjuk bontani, s valóban át tudjuk járni.

folytatás a 2. oldalon

A magyar–román–szerb hármashatár-térségben a helyi önkormányzatok részvételével formálódó Európai

Területi Együttműködés Csoportosulás, azaz hivatalos nevén a Bánát – Triplex Confinium EGTC küldöttsé-

ge számára lehetőség nyílt október 9. és 13. között bemutatkozni az Európai Unió Régió Bizottsága előtt.

Rendkívül fontos a kistelepülések összefogása

Négyeshatár Találkozó a kopjafánál

„Csak az összefogással lehet túl jutni a nehézségeken” – mondta Blazovich László, nyugalmazott levéltár-igazgató az idei Négyeshatár Találkozón. Az előadó Balotaszállás, Öttömös, Pusztamérges és Ruzsa történetét felidézve bizonyította, hogy ezen a vidéken a múltban is nehezen teremtették elő az emberek a családjaik megélhetéséhez szükséges dolgokat, de mindig segítettek egymásnak.

Amikor sok-sok évvel ezelőtt egy tanító kezdeményezésére a Világkiállításról hozott palántákkal, vetőmagokkal elindult a zöldség- és gyümölcs-termelés e vidéken, akkor vált valamivel könnyebbé a megélhetés – annyiban, hogy volt miből megélni, hiszen dolgozni ezután is ke-

ményen kellett, de legalább már volt értelme. Ez is nehéz kenyérkereset, az itt élők egymásra vannak utalva – fogalmazott a professzor, aki arról is beszélt, hogy napjainkban egy olyan összefogásra van szükség, amely nem sértheti a tulajdon büszkeségét.

folytatás a 3. oldalon

Nógrádi Zoltán: "Végre itt a Tanyafejlesztési Program!"

Elindul a tanyás térségek felzárkóztatása

Az elmúlt évtizedekben igen kevés figyelem fordult a tanyán élők felé. Kevés lehetőséget kaptak fejlődésükre, így évről-évre egyre nagyobb hátrányba kerültek a falusi és városi terek mellett. Így nem véletlenül alakult ki, a részben igaz sztereotípiá, mely szerint a tanyás térségek elöregedők és elmaradtak.

Az adatok azonban mást mutatnak: a 2001-es népszámlálás és az önkormányzatok 2011-es népesség-nyilvántartása szerint a Móraalmi kistérség tanyavilága 2001 óta 2,3%-os fogyást mutat. Ezt azonban pozitívan kell értékelni. Az MTA ATI 2005-ös Tanyafelmérése alapján országosan több mint 10%-al csökkent a tanyán élők száma. Így a kistérségben tapasztalható 2,3%-os fogyás, melyhez Mórahalom 11%-os emelkedéssel járul hozzá, igen kiemelkedő. E folyamat hátterében az áll, hogy egyre több fiatal, többgyermekes család költözik ki tanyára, ezzel pozitívan hatva a térség demográfiai összetételére. A korszerkezet fiatalodik, azon-

ban nem szabad elfelejteni, hogy az idős lakosság aránya még így is magas, ők továbbra is igénylik a tanyagondnokok szolgálatát.

A sztereotípiá azon része is igaz, hogy infrastruktúráisan elmaradt a tanyavilág. A lakosság véleményével egybehangzóan az egyik legnagyobb problémát a külterületi úthálózat rossz állapota jelenti. A Vidékfejlesztési Minisztérium által 2011 augusztusában meghirdetett első Tanyafejlesztési Program többek közt erre is megoldást kínált. Így Mórahalom 5 településsel (Domaszék, Öttömös, Pusztamérgecs, Ruzsa, Zákányszék) összefogva útkarbantartó eszközök beszerzésre nyújtott be pályázatot.

A móraalmi tanyagondnoki szolgálat munkájának hatékonyságát növelve szintén benyújtásra került egy pályázat, mely során jelzőkészülékek, valamint a tanyagondnokok autójára téli gumik beszerzését tűztük ki célul.

Harmadikként a Homokháti Kistérség Többcélú Társaság a Kistelek Környéki Települések Többcélú Társulásával partnerségben tanyafejlesztési program elkészítésére pályázik. A pályázat célja kettős: a tanyavilág teljes felmérése és egy ezen alapuló jövőkép meghatározása a következő évek vidékfejlesztési stratégiájához alkalmazkodva. Mindez a kistérségek tanyavilágának további fejlesztésének és felzárkóztatásának alapját képezi.

Pócsi Gabriella
projekt asszisztens

„Kevés az erre a célra jelen pillanatban elkülönített forrás, bár nagyon örülünk a kormány ez irányú elkötelezettségének, vagyis annak, hogy végre kiemelt figyelmet fordítanak a tanyán élő emberekre. A valódi segítség a program folytatása lenne, mely segítené a tanyás településeket a tudatos tervezésben és fejlesztésekben” – nyilatkozta lapunknak Nagy Attila Gyula. Az üllési polgármester azt is elmondta, községük több területen is pályázott a Tanyafejlesztési Programban. Piacfejlesztésre 5 millió forint értékben, a tanyagondnoki szolgálat fejlesztésére egymillió forintnyi összegben várnak támogatást, sőt három település – Üllés, Bordány és Forráskút – összefogásával szintén e keretből szeretnének egy önjáró grédert beszerezni, mely a kistérség külterületi földútjainak karbantartását segíthetné.

Brüsszelben mutatkozott be a Bánát – Triplex Confinium EGTC

Határtalan kapcsolatok

folytatás a első oldalról

Ez különösen fontos nekünk, hiszen a határok olyan élő gazdasági és társadalmi kapcsolatokat vágtak szét, amelyeknek az újraindítására, újralesztésére óriási szüksége van a térségnek a felemelkedésre. 37 magyar és 37 román önkormányzat hozta létre végül is az EGTC-t, és 8 szerbiai község kapcsolódott hozzá társult tagsággal.”

Közös érték a vízkészlet és a termálenergia

Az EGTC, azaz a Bánát-Triplex Confinium Európai Területi Együttműködés Csoportosulás térségünk szempontjából legfontosabb feladataira is kitért a konferencián a csoportosulás elnöke. Úgy fogalmazott, hogy a BTC EGTC „számára a legfontosabb szempont a népesség helyben tartása, amely ezen a területen nem egyszerű dolog. Egy olyan fejlesztési program kidolgozása, amely segítségével az emberek megtalálják községeinkben és városainkban azt a megél-

tést és gazdasági környezetet, ami a fiatalok jövőjét biztosítani tudja.” Nőgrádi Zoltán elmondta, hogy az EGTC hatalmas jelentőséggel bír közös vízkészlete kapcsán, valamint hogy olyan termálenergiát tudhat magáénak a 82 település, amely különleges potenciált jelent számukra. „Az élelmiszer-gazdaságunk és az energetikai rendszereink összekapcsolható módon, egymást kiegészítve tudják a jövőt megteremteni. Ennek köszönhető, hogy olyan nemzetközi programokban is részt tudunk már venni újonnan alakult EGTC-ként, amely lehetőséget biztosít az energiarendszerek összekapcsolására, illetve olyan kis- és közép vállalkozás-fejlesztési programot tudunk elindítani, amelyben egyelőre a forrásokat a Határmenti Együttműködési Program, a Határmenti Együttműködési Alap biztosítja. Előrelépéseket tettünk már olyan ipari park és olyan gazdasági infrastruktúra létrehozására, amely a határok által eddig elzárt vállalkozói együttműködéseknek nyithat újra terepet.”

Kiegyenlíti a különbségeket

Az együttműködés azért is fontos, mert a csoportosuláshoz tartozó önkormányzatok jövedelemteremtő képességében akár harmincszoros különbség is felfedezhető. Egy ilyen határon átnyúló együttműködés hihetetlen lehetőségeket rejt magában annak érdekében, hogy az európai kohéziós politika eszközeként ennek kiegyenlítésében nagyon komoly szerepet játsszon. „Valóban az EGTC-re nálunk olyan szükség van, mint ahogy magyarul mondják: az éhezőnek egy falat kenyérré, hiszen ez egy olyan határon átnyúló intézményrendszer és határon átnyúló intézmény, amely az

európai direktívákat, az európai forrásokat, az európai lehetőségeket és a magunk által megfogalmazott helyi lehetőségeket tudja összekapcsolni annak érdekében, hogy mindez az itt élők javát szolgálja.” – hangsúlyozta Nőgrádi Zoltán a brüsszeli konferencián.

Ez különösen fontos nekünk, hiszen a határok olyan élő gazdasági és társadalmi kapcsolatokat vágtak szét, amelyeknek az újraindítására, újralesztésére óriási szüksége van a térségnek a felemelkedésre. 37 magyar és 37 román önkormányzat hozta létre végül is az EGTC-t, és 8 szerbiai község kapcsolódott hozzá társult tagsággal.”

ZE

Térségi Tükör

Kiadó: Móránét Nonprofit Közhasznú Kft.
Ügyvezető igazgató: Duka Félix
Főszerkesztő: Márton Gábor, tersegitukor@moraalom.hu
Szerkesztők: Fodor Csaba, Kuklis Nikolett, Papp Nóra
Kiadói telefon: (62) 281 219
Nyomdai előkészítés: Agent Print Kft.
HU ISSN 2060-7598

Kopjafa a „magyar gulág” szegedi áldozatainak emlékére

A munkatáborok napjait idézték fel

Október 23-án két kopjafát állítottak a Kálvária téren, egyiket a „magyar gulágra” elhurcolt mintegy 1200 szegedi emlékére, a másikat a kommunizmus áldozatainak. A móravárosi megemlékezésen a kommunista terror túlélői idézték fel a kálváriájukat.

A Kálvária téren szeptember 11-én szentelték fel azt az emlékhelyet, amit a kommunizmusban lerombolt kápolna helyére állítottak, széles civil összefogásnak köszönhetően. A hat méter magas fakszobor 23-án két kopjafát állítottak fel. Az egyiket az 1951-ben Szegedről a „magyar gulágra”, a hortobágyi munkatáborokba deportáltak emlékére – mivel a 12 ezer áldozatból

1500 szegedi polgár volt, a városban mégsem volt eddig semmilyen emlékművük vagy emléktáblájuk. A másik kopjafát a Szent Kereszt Plébánia állította a kommunista terror áldozatainak emlékére.

A kopjafaszentelés előtt a móravárosi templomban tartottak megemlékezést, ahol először Nőgrádi Zoltán, a körzet parlamenti képviselője beszélt 1956 jelentőségéről és máig élő hatásáról. „Aki szenvedtek és áldozatot hoztak, azoknak a példamutatása irányadó minden időben a magyar emberek számára. Történelmünk a mi történelmünk, ezért kell minden évben felemlenünk a lyukas zászlót” – hangsúlyozta az országgyűlési képviselő.

Az 1950-es évek hortobágyi internálásáról, a meghurcoltatásról Nagy Albertné mesélt, akit hat éves kislánnyá vittek el egy éjszaka alatt marhavagonban Tiszaszentimrére, ahol egy

volt uradalom területén rendeztek be a kitelepítetteknek munkatáborot. Ólakban, magtárakban szállásolták el az osztályidegeneknek bélyegzett, főként értelmiségi családokat, akikre kutyás, fegyveres őrök vigyáztak. „Minden 14. életévét betöltött fogolynek dolgoznia kellett reggeltől estig, az elzárások, fenytések, verések mindennaposak voltak. Mikor

Sztálin halála után 1953-ban felszabadultak a táborok, nincstelenként térhettünk haza, mindenünket elvették, egy bőrdöngy maradt csak, amivel a Hortobágyra érkezünk” – idézte fel a szörnyű múltat a túlélő. A szívfacsaró beszámolókat után a közel 200 móravárosi a Kálvária dombhoz ment, hogy részt vegyen a kopjafák felszentelésében.

Négyeshatár Találkozó a kopjafánál

folytatás az első oldalról

Az első találkozót több mint 10 évvel ezelőtt rendezte meg a négy szomszédos település az akkori öttömösi polgármester kezdeményezésére. Akkor a négy község határában a falvak címerével díszített kopjafát állítottak egy dombon a négyfelől érkező földutak találkozásánál. Évről-évre itt szervezik meg ezt a rendezvényt, melyen ezúttal Ruzsa volt a vendéglátó.

Nevükben Sánta Gizella polgármester asszony köszöntötte a résztvevőket, majd Blazovich professzor szavaira utalva azt mondta, hogy valóban elkerülhetetlen a kistelepülések összefogása napjainkban is, bár az említettek túl más témák is rendkívül fontosak: az oktatás és szociális ellátás területén mindenképpen szorosabbra kell fűzniük a kapcsolatokat.

Mintegy százan jöttek el az egész napot betöltő programra, ahol a vendéglátók igazán kitétek magukért: egytáléttel lakatták jól a vendégeket, a talpalávalót pedig öt citerás húzta.

Magyar–szerb összefogással mérik fel a Tisza alsó szakaszát Gyorsabban vonulhatnak le az árvizek

Összesen 660.805 euró támogatásból valósul meg „A Tisza folyó modellezése a magyar–szerb közös érdekeltégű szakaszon és a mérőeszközök fejlesztése” című projekt, a Magyarország–Szerbia IPA Határon Átnyúló Együttműködési Program keretében.

A projekt fő kedvezményezettje az ATIKÖVIZIG, melynek szerb oldalán a két együttműködő partnere a Vode Vojvodine és az Újvidéki Egyetem Műszaki Tudományok Kara (University of Novi Sad Faculty of Technical Sciences, Center for hydrotechnic and geodesy).

A projekt mindösszesen 660.805 euró költségből valósul meg, az ATIKÖVIZIG ebből 276.266 euró támogatásban részesült. A projekt keretében az Igazgatóság mérőhajtót és a méréshez, az adatok feldolgozásához szükséges eszközöket szerzett be 147.479 euró értékben. A beszerzett műszerek és mérőhajtó célja, hogy árvízmentes időszakban az ún. HEC-RAS szoftver futtatásához szükséges adatokat előállítás, árvízi időben pedig a védekezést segítő mérések nagy számban elvégezhetőek legyenek.

A hullámterek vízszállító képességének növelésének hatását és a megvalósításának módját modellezéssel

segítette az ún. HEC-RAS nevű szoftver használata, mely alkalmazásával a Tisza vízgyűjtőjén elhelyezkedő országok a számításokat egységes, mindenki számára hozzáférhető program-rendszerrel tudják végezni. A modell működtetéséhez a magyarországi és a szerbiai Tiszaszakasz medervizonyainak és vízrajzi adatainak ismeretére is szükség van, de a rendelkezésre álló adatok több mint 10 évesek, így feltétlenül szükségessé vált az újabb és folyamatos felmérés.

E projekt célja, hogy a felmérések egészen a folyó torkolatáig rendszeresen megtörténjenek, így árvízmentes időben előállítottak a modell futtatásához szükséges adatok, árvíz alatt pedig nagy számban elvégezhetőek a védekezést segítő mérések. Ehhez magyar oldalon mérőhajtó beszerzése volt szükséges, a felmérések elvégzéséhez szükséges műszerekkel együtt, míg a szerb oldalon már meglévő hajtót a megfele-

lő eszközökkel szerelték fel. A hullámterek kitisztításának eredménye lesz, hogy az árhullámok a felsőbb szakaszokon gyorsabban és alacsonyabb szinten vonulnak le. Hosszútávon nem kerülhető azonban el, hogy a szerbiai szakasz is kitisztításra kerüljön, mert annak visszadzasztó hatása emeli az Alsó-Tisza magyarországi szakaszán az árvizek szintjét. Nem várható el azonban felelős beavatkozás szerb oldalon, ha nem állnak rendelkezésre megfelelő adatok a tervezéshez.

A végeredmény a teljes Tiszára egyesített modell, melyet mindkét fél a saját szakaszára vonatkozóan karbantart és hasznosít.

„JÓ SZOMSZÉDOK A KÖZÖS JÖVŐÉRT”

“DOBRI SUSEDI ZAJEDNO STVARAJU BUDUĆNOST”

Kooperacija u Magjarskoj-Serbijskoj IPA Hataron Atnyuló Egyuttmukodési Program, az Európai Unió Választott Államainak közötti együttműködés keretében.

Megtakarítást eredményez az önkormányzatok összefogása

Az MVM Zrt. lesz a Homokhátság áramszolgáltatója

A Homokháti Önkormányzatok Kistérségi Területfejlesztési Társulása kezdeményezésére a tizenhárom tagönkormányzat és intézményeik a jövő évtől mintaeértékű összefogásban, közösen szerzik be a villamos energiát mind a közvilágítás, mind az önkormányzati intézmények számára.

Az ígéretes kezdeményezés köre egyre szélesedik, hiszen időközben csatlakozott Újszentiván is, felzárkózva Ásotthalom, Bordány, Domaszék, Forráskút, Mórahalom, Öttömös, Pusztamérges, Röske, Ruzsa, Szatymaz, Üllés, Zákányszék és Zsombó elképzeléseikhez, továbbá a közös villamosenergia beszerzése mel-

lett döntött a Mórahalom Térségi Vízmű Üzemeltetési Intézmény is. Összesen tizennégy település közvilágítását és intézményeinek áramellátását versenyeztette meg a társulás.

A polgármesterek a beérkezett ajánlatok alapján az MVM Partner Energiakereskedelmi Zrt. ajánlatát fogadták el, mivel mind a közvilágítás, mind az intézményi fogyasztási helyek tekintetében ez a cég kínálta

a legolcsóbb áron az áramot, s így e téren jelentős megtakarításra számítanak az önkormányzatok.

Az MVM Partner Energiakereskedelmi Zrt. Magyarország egyik legjelentősebb villamosenergetikai társaság-csoportjának tagja, a Magyar Villamos Művek Zrt. dinamikus fejlődő leányvállalata. A cég többek közt közvetlenül a hazai liberalizált árampiac fogyasztói részére értékesít villamos energiát.

Egyre közelebb egymáshoz a határ két oldalán élők

Megépül az ásoththalmi átkelőhöz vezető út

November utolsó napjáig már az Ásotthalom-Bácsszőlős közötti út ünnepélyes átadása is megtörténik, a műszaki átadáson már túl vannak. Ezzel egy lépéssel ismét közelebb kerültek a határtérségben élők ahhoz, hogy egy újabb határátkelőt is használhassanak, ne kelljen Horgos felé kerülniük 40 kilométert.

Az út szükséges ahhoz is, hogy a Röske-Horgos átkelő zúfoltága csökkenjen, elkerülhetővé váljon az olykor 5-6 órás várakozás. A közlekedés zökkenőmentesebbé, biztonságosabbá válhat a határátkelő megnyitásával, amire azonban

még legalább egy évet várni kell ugyan, de az út mindkét oldalon készen áll. A szerb oldalon már az augusztusi ideiglenes határnyitáskor is aszfaltozott úton juthattak át az utasok, mostanra a magyar oldal is elkészült.

Az út építése Magyarország-Szerbia Határon Átnyúló Együttműködési Program keretében, az Európai Unió társfinanszírozásával valósult meg. A beruházás összköltsége 1.387.726 euro, amelyből a magyar partnerre – a Homokháti Önkormányzatok Kistérségi Területfejlesztési Közhasznú Egyesületére – eső rész 177.461 euro, ebből 8.873 euro önrészt kellett biztosítani.

Másfél év alatt ebből a pénzből magyar oldalon 1504 méter, szerb oldalon 1600 méter út épült meg, tanulmányok készültek kerékpárút kiépítésére is ezen az útvonalon, valamint Szabadka város támogatásával a szerbiai határátkelő infrastruktúrájának tervezése is megkezdődött.

„A projekt nemcsak a közlekedést könnyíti, hanem hozzájárulhat a gazdasági fejlődéshez, valamint a fejlett és a kevésbé fejlett területek közötti különbségek csökkentéséhez is” - fogalmazta meg az itt élők reményeit a határnyitáskor évek óta sokat dolgozó *Nógrádi Zoltán* országgyűlési képviselő.

November 15-ig adható be a Leader-pályázat

Az ÚMVP Irányító Hatóságának 119/2011. (X. 21.) számú Közleménye rendelkezik a LEADER-pályázat benyújtási időszak meghosszabbításáról.

Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Helyi Vidékfejlesztési Stratégiák LEADER fejezetének végrehajtásához 2011-től nyújtandó támogatások részletes feltételeiről szóló 76/2011. (VII. 29.) VM rendelet alapján a pályázatokat 2011. szeptember 30. és október 31. között lehet benyújtani kizárólag elektronikus úton, ügyfélkapun keresztül.

Az ügyfeleknek most első alkalommal van lehetősége arra, hogy pályázataikat kizárólag elektronikus formában nyújtsák be. Az elektronikus beadás egy új rendszer, amellyel a pályázók ebben a formában eddig még nem találkozhattak.

letve november 2-ai határidőt egy négynapos ünnep előzi meg). Az Irányító Hatóság az ügyfelek érdekét és az esélyegyenlőséget szem előtt tartva pályázat benyújtási időszakot 2011. november 15-ig meghosszabbítja. Az erről szóló rendelet-módosítást az Irányító Hatóság már kezdeményezte.

Budapest, 2011. október 21.
Büsi Lajos
Irányító Hatóság vezetője

A visszajelzések szerint a pályázatok elektronikus beadását sokan nem tudják a határidő lejártá előtt megvalósítani (az október 31-ei, il-

Helyreigazítás

Lapunk a 2011. januári számában "Rossz hír... nagyon rossz hír" című írásában valótlanul híresztelte, hogy Knipf Róbert rossz hírként kommentálta azt az információt, miszerint a Mórakert Szövetkezettől a gazdák hozzájutottak a pénzükhöz.

FELHÍVÁS

A Csongrád Megyei Rendőr-főkapitányság Rendészeti Igazgatóság Közlekedérendészeti Osztálya tájékoztatja a tisztelt lakosságot, hogy „a magyar légtér igénybevételéről” szóló 4/1998. /I. 16./ Korm. rendelet 4.§-át módosította a 177/2011. /IX. 1./ Korm. rendelet. A 2011. szeptember 9-től hatályos új szabályozás értelmében a Magyar Köztársaság államhatáráról az ország belseje felé mért 10 km-es mélységű sávon belül légi járművel folytatott munkavégzést a tevékenységet végzőnek – annak megkezdése előtt legalább 24 órával – a rendőrségi munkavégzés helye szerinti megyei szervének – a jogszabály által előírt tartalommal – be kell jelenteni”.

Fontos, hogy a fiatalok is megértsék '56 üzenetét

„Meg kell tanulnunk győzni”

A mostoha időjárás ellenére is közel hetvenen gyűltek össze a Mórincz Zsigmond Múvelődési Házban Szentmihályon, hogy a városrészben hosszú ideje nem látott módon, közösen emlékezzenek vissza az 1956-os forradalom és szabadságharc történetére és mai napig is élő hagyatékára.

„1956 számos fájó emléket is őriz, felejteni” – e szavakkal nyitotta meg a rendezvényt *Nógrádi Tibor*

önkormányzati képviselő.

Megemlékező beszédében *Nógrádi Zoltán* országgyűlési képviselő arról beszélt, hogy a véres áldozatok mind értelmüket veszítik, ha a nemzet elfelejti múltját, és azt, miért is kellett kiállniuk magukért. Ha nincs ünnep, a történelem homályába veszik ez a tudás. „Meg kell tanulnunk győzni. Nekünk, magyaroknak különösen fontos dolog ez, hogy megtanuljunk, milyen az, amikor munka, áldozatok árán leszünk úrrá a mindennapi bajainkon. Vannak nemzetek, amelyek szerencsésebb időben kapták ezt a leckét és ismerhették meg a győzelem módját, lehetőségét” – mondta az országgyűlési képviselő, majd hozzátette: „október 23-a is győzelemmel végződött, hiszen az ország elnyerte szabadságát. A győzelem ízet azonban csak a következő generáció érezhette, nem az, aki harcolt érte.”

Nógrádi Zoltán szerint nagyon

fontos, hogy 1956 szellemiségét az ifjaknak is elmagyarázzuk, hiszen ők már beleszülettek ebbe a rendszerbe, a szabadságba, így nem érthetik, milyen komoly erőfeszítéseket kellett érte kiállni. „A mai kor generációinak is feladata van. Ez ugyan nem olyan véres, nem olyan keserves, mint az elődöké, de ugyanúgy fontos. Tovább kell adni a szabadság eszméjét, üzenetét nekik is, mert ez a láncolat nem szakadhat meg. Ha lesznek – márpedig vannak – öregeink és ünnepeink, akkor a nemzet még nem veszett el, és van remény, van értelme az összekapcsolódásnak” – tette hozzá *Nógrádi Zoltán*.

A beszédet követően *Csabay Jánosné* szerkesztésében szentmihályi gyermekek és felnőttek közös műsorával emlékeztek a forradalomról, így az országgyűlési képviselő szavainak megfelelően együtt idézte fel a történelmet fiatal és idős korosztály.

Illés Attila

Elkészült a forráskúti hulladéklerakó

Jó ütemben halad a Szeged környéki települések hulladéklerakóinak rekultivációja, ami az emberi tevékenység károsító hatásai miatt természetlenné vált földterületek eredeti állapotának visszaállítását jelenti és a földek újrahasznosítását teszi lehetővé.

A lapunk által korábban már említett beruházásban 26 település korábban bezárt szilárdhulladék-lerakója újul meg pályázati támogatásból 2012 végéig. A beruházás összköltségvetése 2,76 milliárd forint.

A forráskúti 11.000 négyzetméteres hulladéklerakó rekultivációja

már lezárult, ennek eredményeit sajtótájékoztatóval egybekötött bejáráson mutatták be. A tájékoztatóban elhangzott, hogy mintegy 20 ezer köbméter hulladék megmozgatására és a legszigorúbb európai uniós előírásoknak megfelelő rendezésére került sor

augusztus elsejétől kezdve. A teljes munkálatok alatt csaknem 415 ezer négyzetméter területet rekultiválnak és több mint 57 ezer köbméter hulladékot szállítanak el a 26 településről.

Az enyhe őszi időjárásnak köszönhetően jelenleg is több településen folyik a rekultiválás, ebben az évben várhatóan további 8-9 lerakó (köztük a domaszéki) rendezése fejeződhet be. Jövőre kerül sorra térségünkbeli Ásotthalom és Öttömös (itt a régi és az új lerakó is).

Digitálisan követhetők a talajvíz adatai

A homokháti térség vízügyi és meteorológiai adatai már két helyen: Mórahalmon a buszpályaudvaron és az ETIK épületében elhelyezett digitális kijelzőn is olvashatók.

A Homokháti Kistérség Többcélú Társulása pályázatot nyújtott be a Környezet és Energia Operatív Programra, a Homokháti Kistérség Integrált Környezeti Monitoring Központ és Hálózat létrehozása címmel.

A Homokháti kistérségben és közvetlen szomszédságában 10 településen a talajvízmérő kutak műszerezése is megtörtént. A beruházás részeként felújított kutak olyan távjelző rendszerrel vannak felszerelve, melyek lehetővé teszik az adatok digitális és napra kész rögzítését, melyek több helyen is, így a mórakerti buszpályaudvaron és Mórahalmon az ETIK épületén is leolvashatók.

A megoldás kulcsa... www.segitekeladni.hu

Ingtalanközvetítés
Építésztervezés
Építés-Állványozás
Műszaki vezetés
Munkavédelem

Mórahalom
Rákóczi tér 14 +36 30 9 581 581

Nyugodt volt a tanévkezdés a szegedi oktatási intézményekben

A szegedi tanév indításával összefüggő tapasztalatokról kérdeztük Hívös Lászlót, a szegedi önkormányzat oktatási ügyekért felelős humán közszolgáltatási tanácsnokát, Alsóváros, Klebelsberg-telep és Gyálárét önkormányzati képviselőjét.

- Az elmúlt két hónap tapasztalatait összegezve elmondható, hogy a szegedi tanév rendben elindult a szegedi oktatási intézményekben. Hogyan történt az előkészítő munka?
- Kiegyensúlyozottan magas színvonalú pedagógiai munkára csak akkor van lehetőség az oktatási intézményeinkben, ha a fenntartó önkormányzat stabil hátteret tud

biztosítani ehhez. Az Oktatási Bizottság minden tagja partner volt abban, hogy a 2011/2012-es tanév indításához szükséges döntések ezt a célt szolgálva szülessenek meg. Ennek a közös felelősségvállalásnak volt köszönhető, hogy városi szinten adottak voltak a nyugodt körülmények a szeptemberi rajhoz.

- Az oktatási intézményekben milyen fejlesztések történtek a nyár folyamán?

- Ebben az évben 373 millió forint állt rendelkezésre az iskolák és óvodák felújítására, karbantartására. Többek között tíz intézményben cseréltünk nyílászárókat az energiahatékonyság érdekében, hat helyen felújítottuk a lapos tetőket a beázások csökkentése érdekében, négy intézményben voltak nagyobb burkolatcserék, nyolcban pedig vizesblokk-felújítások zajlottak. Tíz óvodában az elavult konvektoros fűtést korszerű és biztonságos radiátoros váltotta. Több helyütt szülői és önkormányzati képviselői összefogással sikerült megoldani dolgokat, így lett például a dorozsmai Jerney Általános Iskolának teljesen felújított aszfaltborítású sportpályája.

- Az Ön választókerületében, Alsóvárosban, Klebelsberg-telepen és Gyáláréten milyen beruházások történtek?

- A nyár folyamán elkészült és átadtuk a Bem utcai Óvoda új fűtési rendszerét, így a balesetveszélyes gázkonvektorok helyett már központi fűtés teszi komfortosabbá az épületet. A Klebelsberg-telepi Óvodában az elavult udvari játékokat cseréltük ki; öt új eszközökből álló játszótér szolgálja a gyerekeket. A Gyáláréti Óvodában 23 előregepelt ablak és ajtó helyébe kerültek korszerű műanyag nyílászárók. A kivitelezést követően a szülői közösség társadalmi munkában kifejtette belülről az intézményt. Őszi óta csak a Bem utcai Óvoda udvari szennyvízelvezető-rendszerének cseréje maradt, ami novemberben készült el. Az Alsóvárosi Általános Iskola 2011-ben pályázati forrásból 132 tanulói lappal, valamint 22 asztali számítógéppel és 9 digitális táblával gyarapodik. Az összes fejlesztés bekerülési költsége megközelíti a 40 millió forintot.

- Tavasszal több oktatási intézményben lejárt az igazgatók mandátuma. Az új kinevezések

szokatlan csendben lezajlottak. Mindegyik könnyű döntés volt?
- Ahogy elmondtam korábban is, minden lépésünket úgy kívántunk megtenni, hogy azok biztosítsák egy-egy oktatási intézmény működésének biztos hátterét. A személyi kérdéseknél is ez motivált minket, kizárólag a szakmai teljesítmény volt az értékmérő. Természetesen voltak nehezebb ügyek is, de úgy érzem, alapos mérlegelés után – elsősorban többséggel – jó döntések születtek az önkormányzatban.

- Ahogy elmondta, igazi csapatmunka volt a tanévkezdés. Hányan vettek ebben részt?

- Összeszámolni is nehéz lenne, hogy ténylegesen mennyien vállaltak szerepet ebben a munkában. Én szeretném megköszönni az intézményvezetőknek és munkatársaiknak, a közreműködő önkormányzati szervezeteknek, valamint a kivitelezésekbe bevont alvállalkozóknak a precíz és pontos munkavégzést, melynek köszönhetően ismét jobb körülmények között kezdhették meg a gyermekek a tanévet.

Egységes képet kap Mórahalom és a Homokhátság turisztikai kínálata

Üdülési csomag-ajánlatok a térségben

A helyi turisztikai kínálat összefogására, az idegenforgalmi látványosságok és vendéglátóhelyek hatékonyabb bemutatására nyert európai uniós támogatást a Móra-Tourist Nonprofit Kft.

„A városban már 2009-ben létrehoztuk a helyi Turisztikai Desztináció Menedzsment (TDM) szervezetet, ám az akkori pályázati rendszerben nem nyertünk támogatást ennek fejlesztésére. Most viszont az Új Széchenyi Terv keretében tavasszal benyújtott pályázaton 49,5 millió forintot támogatást kaptunk” – tudtuk meg *Berta Zsolt* turisztikai menedzsmentől.

„A több mint 58 milliós összköltségű – amelynek 85 százalékát az EU biztosítja –, úgynevezett turisztikai desztinációs projekt lényege, hogy a Mórahalomra látogatók egység-

be foglalt, teljes körű tájékoztatást kapjanak a település idegenforgalmi nevezetességeiről. A Balatonnál már ismertebb ez a módszer, de nálunk, a Dél-Alföldön még gyerekcipőben jár. A támogatást egy irodaépület felújítására, valamint eszközbeszerzésre, kiállításokra, marketing- és képzési költségekre fordítjuk” – fogalmazott Berta Zsolt.

„Ha jól tudjuk ajánlani és sikeresen összefűzzük a tanyai, erdei, lovas és gyógyturizmus adta kikapcsolódási lehetőségeket egy 7–10 napos programsorozattá, Mórahalom és a kistérség turisztikai paradiisommá válhat. A jövőben éppen ezért külön intézmény dolgozik a megvalósításon” – tájékoztatott *Nógrádi Zoltán* polgármester.

A projekt keretében felújítják a Tömörkény u. 3. sz. alatti irodaépület, amely a menedzsment infrastruktúrális hátterét biztosítja majd. A TDM szervezet emellett átvállalja a helyi Tourinform Iroda üzemel-

tetését, számos turisztikai szakmai programot valósít meg (marketing kampányok és eszközök elkészítése, kiállításokon való megjelenés, információs táblák kihelyezése, szakmai képzések lebonyolítása, stb.) és számos turizmushoz kapcsolódó önkormányzati feladatot vállal át.

A meglévő egészségturisztikai, tanyai, aktív, lovas, kulturális és gasztronómiai kínálatot összegyűjtve, csomagba rendezve egy-két hetes programsorozatként kínálják majd, mely révén Mórahalom és az egész kistérség még vonzóbb úti céllá válhat a hazai és külföldi vendégek előtt.

Zarándokútvonalba kapcsolódik be térségünk

Kápolna épül Mórahalom határában

A Csongrád Megyei Önkormányzat által koordinált HURO 1101/2.1.3. kódszámú Magyarország-Románia Határon Átnyúló Együttműködési Program keretében Mórahalom Város Önkormányzata, az Ópusztaszeri Nemzeti Történelmi Emlékpark és a Szeged-Csanádi Egyházmegye, együttműködve a romániai oldalon a temesvári egyházi partnerrel közösen egyházturisztikai pályázatot nyújt be.

A projekt Csongrád megye területén alakít ki egy olyan létesítmény-hálózatot, amely a romániai partnertől kiindulva és oda visszatérve biztosítja a vallási turizmus kiemelkedően fontos hatását a hitéletre, és ezen keresztül a helyi közösségek szellemi, kulturális

megegyezésére.

A hálózatot a projekt keretében kijelölt zarándokútvonalak főbb állomásait jelentő települések képezik, az ott már működő, illetve a most tervezett beruházások keretében megépített vagy felújított hitéleti, turisztikai és kulturális

célokot is szolgáló épületekben, amelyek templomokat, kápolnákat, közösségi termeket és kiszolgáló helyiségeket foglalnak magukba. A hálózatba tartozó zarándok-helyszínek, mint a zarándokútvonalak állomásai: Nagylak, Szeged, Domaszék-Zöldfás, Ópusztaszer, Baks, Csongrád, Mórahalom.

Mórahalom város fejlesztési tervei között szerepel egy ökumenikus használatra szolgáló kápolna építése a Szent János térségben, amely a zarándokútvonal egyik állomása lenne.

A pályázat benyújtási határideje: 2012. január 31.

Csiszár Zsófia Zita
projekt koordinátor

Két ország, egy cél, közös siker!
Două țări, un scop, succes comun!

Nemzetközi fesztiválok a mórahalmi néptáncosok

Lengyel és török vendégszerepléseken túl

Augusztus elején a Dínomdánom csoport tagjai a krakkói Mali Hammernicy néptáncscsoport meghívására – akikkel már 2000 óta szoros barátság köti össze a mórahalmi táncosokat – a lengyelországi Porajban megrendezésre kerülő V. Folkloriada Jurajska fesztiválon képviselték hazánkat. A mórahalmi gyerekek négy egymást követő este Porajban és a környékbeli településeken 1-1 órás önálló műsorral mutakoztak be a lengyel közönségnek. Mint a fesztivál legfiatalabb résztvevőit, minden alkalommal hatalmas tapsmal jutalmazták. Megérdemelten, ugyanis nagyon szorgalmasan készültek életük első külföldi fesztiváljára és ott is mindent megtettek a sikerért: önállóan vasalták kosztümjeiket, boksztolták csizmáikat, gyakoroltak a népzene karral.

A kemény munka mellett jutott

idő azért a szórakozásra is. Vendéglátóink csodálatos helyekre vittek el bennünket. Egy teljes napot töltöttünk Krakkóban, ahol megnéztük a Wawel, a székesegyházat, a legendás sárkány barlangját, a hangulatos főteret és a Mária-templom tornyából pedig egész Krakkót. Egy másik nap pedig Czeszochowa-ba utaztunk, a híres Szűzanya-zarándokhelyet, a Jasna Góra-t tekintettük meg. Másztunk hegyet és még egy tóban is fürödtünk. Oda- és visszautunk az Auschwitz-Birkenau koncentrációs tábor múzeumába, illetve a Wieliczka Sóbányába látogattunk el.

Szerencsésen hazaérkezvén Lengyelországból, már másnap a Nap-sugár és a Csicseri csoportokkal kezdtük meg a felkészülést a törökországi fesztiválra. Ők összesen 36-an szeptember 1-9. között a Nazilli városában

megrendezett 5. Eylül Kurtulus ve Halk Danslari Festivali-n szerepeltek nagy sikerrel. Délnyugat-Törökország ezen legkiemelkedőbb fesztiválján az idén Lengyelországból, Bulgáriából, Koszovóból, Szerbiából, Ciprusról 1-1 csoport, Magyarországról a körmendi és a mórahalmi néptáncosok, illetve 3 törökországi csoport mutatkozott be a 150 ezer lakosú város közönségének. Az ötnapos néptáncfesztivál egy parádés, zászlókkal, dobosokkal felvezetett, hosszú felvonulással kezdődött a város szívében, közel 250 résztvevő táncossal. A város különböző terein a meghívott csoportok minden este egy közös 2,5-3 órás színes gálaműsorral ajándékozták meg a vendéglátókat, megmutatva hazájuk gazdag tánckultúráját. A város polgármestere is mindvégig jelen volt a fesztivál programjain és egy külön fogadást is

rendezett a csoportvezetők és a csoportokból 1-1 pár részére.

A fesztivál főszervezője, aki egyben a helyi csoport vezetője, segítőtársaival és táncosaival együtt mindent megtettek, hogy feledhetetlen 5 napot töltsünk Nazilliben. A sok fellépés és táncos élmény mellett megismerkedhettünk a vidék nevezetességeivel is. Ellátogattunk a csodálatos ókori város, Ephesus maradványaihoz és a Kusadasi-öbölben megmártóztunk az Égei-tenger kellemes vizében. Egy egész napos kirándulás keretében pedig volt szerencsénk a világ egyik ritka természeti csodáját, az UNESCO világörökség részét megtekintő Pamukkale-ban. Egy mesebeli természeti környezetben a hófehér mészkömedencék gyógyvizében kedvünkre pancsolhattunk.

Mindkét fesztiválról gyönyörű oklevelekkel, emléklapokkal, dísz tárgyakkal és sok-sok élménnyel tértek haza néptáncosaink, melyek továbbírják együttesünk krónikáját.

Ezúton szeretnénk megköszönni Mórahalom Város Önkormányzatának, a Művészeti Iskolának, az Aranyszöm Rendezvényháznak, a Pillér Takarékszövetkezetnek és minden kedves támogatóknak, hogy segítségükkel csoportjaink ilyen színvonalas nemzetközi fesztiválokra képviselhetők hazánkat. Külön köszönjük a Mágori-Busz sofőrjeinek a biztonságos, kellemes utazást több mint 6000 km-en.

a néptáncosok krónikásai

Lezárult a környezettudatosságra nevelő projekt

Talajkuckóval és szikes élőhelymodellel ismerkedhetünk az Erdei Iskolában

„Felelősséggel a jelen és jövő generáció környezettudatosságáért” címmel zajlott a hatékony környezeti nevelést szolgáló projekt, melynek ünnepélyes záró rendezvényére október 7-én került sor az Erdei Iskolában.

A mórhalmi Zöld Közösségi Ház és Erdei Iskola "Felelősséggel a jelen és jövő generáció környezettudatosságáért" Hatékony környezeti nevelést szolgáló projekt, melynek ünnepélyes záró rendezvényére október 7-én került sor az Erdei Iskolában.

3.3.0/09-2009-0001 azonosító számú projektet valósított meg infrastrukturális háttérnek fejlesztésére. A projekt összköltsége 61.987.884 forint, melyből 55.789.096 forint európai uniós támogatás. A projekt megvalósulása nagy mértékben hozzájárult nemcsak Mórhalom város,

hanem a Homokháti Kistérség és a dél-alföldi régió gyakorlati környezeti nevelésének fejlesztéséhez.

A projektben az alábbi tevékenységek valósultak meg:

1. ESZA típusú fejlesztések: oktatási segédanyagok, pedagógus továbbképzések.

2. Eszközbeszerzés: pl. bútorok, mesterséges odúk, megfigyelő torony, kemence, vízvizsgálati eszközök, teleszkóp, tájoló, iránymikrofon, gyerek kerékpárok, agyagozó, szövőszék, könyvek, térképek

3. Infrastrukturális felújítás: környezettudatos átalakítások (hőszivattyús fűtés, napelemes rendszer kialakítása) és épület-átalakítások (Homokország Élőhelymodelleinek Háza, Népi Hagyományörzés Háza, Kerékpártároló, Eszköz raktár.

A projekt záró rendezvényén Csányi László, Mórhalom város alpolgármestere mondott köszöntőt, majd Szűcs Anikó, az Erdei Iskola vezetője mutatta be a projekt ered-

ményeit, illetve fejezte ki köszönetét az együttműködő partnereknek. Ezután a meghívottak megtekinthették és kipróbálhatták a fejlesztés eredményeként létrejött bemutatóház tárgyait, mint például a talajkuckót, a szikes tó élőhelymodellt, illetve interaktív módon ismerkedhettek meg a rovarvilággal, és a népi életmód emlékeivel.

A fejlesztés eredményeként mórhalmi Zöld Közösségi Ház és Erdei Iskola immár bővített szolgáltatásokkal várja vendégeit.

További információk a www.erdeiiskola.morhalom.hu honlapon olvashatók.

Tápanyag import a Homokhátra

A homoki embernek mindig sokkal többet kellett dolgoznia, mint szerencsésebb, jó fekete földön gazdálkodó társainak. Nincs ez ma sem másképpen. Most azonban már van arra lehetőség, hogy jó vetőmagokkal és tápanyaggal valamiképp behozzanak a hátrányból.

A vulkanikus talajok tápanyagait hozza az alföldi gazdáknak néhány tápanyag, amelyekről *Sebestyén Endre*, a Plantaco Kft. fejlesztő mérnöke, tulajdonosa tartott előadást Mórhalmon, a vetőmagbörzén. A mérnök figyelmeztetett arra is, hogy a fóliában fejlődő zöldség, gyümölcs az utóbbi években olyan anyagokat kapott, amitől az egyedek fejlődése felgyorsul, a talajban sokkal kevesebb időt tölt, így onnan a megfelelő mennyiségű tápanyagot sem tudja felvenni. Ezért – mondta a szakember – nemcsak a homokon, de az ország bármely termőterületén szükséges a táp-

anyagok pótlása. Ezt ma még kevesen látják be – egészítette ki *Kaponyás Ilona*, a Plantaco munkatársa – eddig elérhető áron forgalmazzák a tápanyagot

Gubacs József, szaktanácsadó az összel kiírandó pályázatok várható feltételeiről beszélt. Az idén a kertészeti ágazat számára írják ki a pályázatokat – amire nagy szükség is van, hiszen a kertészek utólagja 2008-ban pályázhattak ilyen támogatásra.

A börze mellett gépkiallítás is volt, ahol szintén sok volt a nézelődő, de kevesebb, aki vásárolt volna is.

Újabb vállalkozás költözött a térségi ipari parkba

A Homokhát Térségi Agrár-Ipari Park egy újabb betelepülő vállalkozással bővül. Az üzem fő profilja tranzitbeton és mixerbeton keverése és értékesítése lesz.

A Somiép Ecco Kft. és a köré csoportosuló – korábban az építőiparban tevékenykedő – vállalkozások a helyi és kistérségi piacra alapozva fejlesztést hajtanak végre a Röszei út és a Gucci sor által határolt ipari parki területen.

A betongyártáshoz közvetlenül kapcsolódóan betonelemek előregyártásával is foglalkozni kíván a cégcsoport, mint például járdala-

pok, fedőlapok, mederburkoló lapok és -elemek, kerítésoszlopok és -elemek, térkövek készítése. A saját forrás kiegészítéséhez vizsgálják az uniós támogatás igénylésének lehetőségét.

A betongyártással 4 főt, a beton-elem-előregyártással, pedig 8 fő munkavállalót terveznek foglalkoztatni géplakatos és beton-előregyártó munkakörben.

Hétfőn, kedden és szerdán 14 órától várja Önöket:

monitor Szlavkovits Rita

Presszó Mini Rádió

KÖZÉLET, HAGYOMÁNY, ÉRTÉK monitorpress.eu

Megtelt a Rerrich tér a hősök és áldozatok előtt fejet hajtókkal

Az '56-os forradalomra emlékezett a megye

„Tudjuk, milyen lesz a jövőnk, ha mi formáljuk...” – így fogalmazott Dr. Horváth János, az Országgyűlés korelnöke a megyei megemlékezésen, amelyre az esős idő ellenére szerte a megyéből érkeztek résztvevők. A rendezvényt Csongrád Megye Önkormányzata, a POFOSZ megyei szervezete és a Rendezvényház valósította meg.

„Akik átélték az 55 évvel ezelőtti eseményeket, két részre osztják életüket: '56 előttre és '56 utánra” – kezdte megemlékező beszédét Dr. Horváth János országgyűlési képviselő. Az Országgyűlés korelnöke szerint „ahogyan akkor összeállt a magyar nemzet, jól példázza, hogy erre bármikor képes”.

A politikus – aki aközött a negyedmillió magyar között volt, aki emigrálni kényszerült a forradalom leverése után – úgy fogalmazott: „nem volt vezérük, ami akkor történt, azt a magyar nép érte el; és ezzel a magyar önismerettel kell a holnapba nézni”. Mint mondta, „tudjuk, milyen lesz a jövőnk, ha mi formáljuk. Kezdjünk el egymással kommunikálni, kezdjünk el egymás véleményére kíváncsiak

lenni, ahhoz, hogy előre tudjunk lépni!”

A megemlékezésen a diákoké volt a főszerep. A megyei fenntartású hódmezővásárhelyi Kozmutza Flóra Iskola és tagintézményei, a maki Pápay Endre, a szegedi Klúg Péter és a szentesi Rigó Alajos Iskola speciális nevelési igényű tanulói készültek műsorral.

A rendezvényen 26 politikai és civil szervezet képviselői helyezték el koszorút a Melocco-szobor előtt, ahol a többi résztvevő egy-egy mécsset gyújtva hajtott fejet a forradalom hősei előtt. Az esemény után a Dómban Dr. Kiss-Rigó László megyéspüspök celebrált megemlékező szentmisét.

Csongrád Megyei Közigyelés Sajtószolgálat

Szeged egyetlen szabadtéri kálváriája készül Dorozsmán

Helyiek építetik a stációkat

Novemberre elkészül a 14 stáció felépítménye a dorozsmai Hősök ligetében. A keresztút állomásainak rendbetételéhez közakadástól gyűlt össze a pénz, a két önkormányzati képviselő pedig vállalta, hogy a stációképek elkészítésére előteremtik a forrást.

Az eredeti stációkat helyi lakosok fogadalmá alapján egy kolerajárvány elmúltával épített kápolnával együtt emelték, 14 dorozsmai család anyagi hozzájárulásával. A kálvária állomásaihoz rendelt Zsolnay-kerámia ké-

peket az évtizedek alatt huligánok megrongálták, a stációkat ledöntötték, s a kápolna állapota is leromlott. A kápolnát azóta adományból sikerült felújítani, jelenleg pedig a kálvária rendezése zajlik.

„Régen látott összefogás teremtette meg a lehetőséget a stációk felállítására. Mintha egy szeletke múlt köszönné vissza, hiszen most is, mint 1831-ben, a 14 stáció felállítására magánszemélyek, családok, vállalkozások adományoztak pénzt” – mondta el *Mihálffy Béla*, a körzet önkormányzati képviselője, aki kiemelte, hogy *Hajdú Géza*, a dorozsmai művelődési ház igazgatója kezdeményezte Szeged egyetlen szabadtéri kálváriájának rendbetételét.

„Nagyon példás az az összefogás, amire ez az ügy sarkallta a dorozsmaiakat. Darabonként 350 ezer forintba kerül a felépítmények újraépítése, és darabonként közel 300 ezer forintért készíti el a szobrász a domborműveket. A kerámia helyett tüzománc technológiával 'vandálbiztos' alkotások készülnek, az eredeti tervek szerint felépülő stációkhoz” – tette hozzá *Mihálffy*.

A költségekről szólva elmondta, hogy az alapozási munkákat *Kosik Dénes* képviselőtársával fi-

nanszírozták, és ők vállalták azt is, hogy előteremtik az önkormányzatnál a képek elkészítéséhez szükséges összeget (amit adományokkal egészítenek ki). „Ha ilyen igény és összefogás mutatkozik a dorozsmaiaknál, akkor kötelessége az önkormányzatnak, hogy az ügy mellé álljon” – fogalmazott a képviselő. A megújult kálvária végleges átadása 2012 júliusában lesz a Dorozsmai Napok keretében. A stációk felépítményén tábla őrzi majd az építető nevét, a további adakozókat pedig a kápolnában egy táblán tüntetik majd fel.

A 14 stáció építetői: *Varró Ferenc*, *Thürzó Ferenc*, Újvári család, *Deme István* és barátai, dorozsmai kábel-tévé, kiskundorozsmai egyházközség és *Gondos Ferdinánd* plébános, Tanács család, *Mihálffy család*, *Csányi József*, *Ézsias László*, *Ballai Ferenc*, Dorozsmaért Alapítvány, *Bényi Mihály*, *Pesti Ferenc* és *Bálint István*.

Dobó Csaba

2011. október 2-án, 81 éves korában elhunyt Üllés nyugalmazott lelkipásztor, Knapcsék Sándor pápai prelátus. A tiszteletes munkáját a több évtizedes szolgálata alatt több jelentős cselekmény is fémjelte. Ezek közül az egyik legjelentősebb egy új templom megépítése volt.

A plébánost felravatalozása után október 10-én az Üllési Páduai Szent Antal templomban tartott engesztelő gyászmise után nyitott hintóban, a település főutcáján kísérte a lakosság, illetve a hívek utolsó útjára a helyi temető Sírkertjébe.

60 éves az ásothalmi Petőfi Sándor Művelődési Ház

Hálás gondolatok egy évforduló kapcsán

1951-ben nyitotta meg kapuit az akkori Kultúrotthon, a Wolford-család volt kocsmájának épületében, mely kisebb-nagyobb átalakításokkal jelenleg is a Béke utca 28. szám alatt működik, mint Petőfi Sándor Művelődési Ház. E kerek évforduló „kötelezett” bennünket arra, hogy ünnepeljünk október 14-én.

60 év egy ember életében is szép kor, hát még egy intézményében! Anno kultúrház, majd művelődési ház és a benne dolgozók 60 éve várják látogatóikat. Tehették, tehetjük, mert a mindenkori fenntartók fontosnak tartották és tartják, hogy legyen egy közösségi ház a faluban. Sokszínű a feladatunk, a hivatásunk, de nem tudnánk adni, ha mi nem kapnánk. De kapunk! És hogy

ki mindenkitől? Csörgő forintokkal és biztatással segíti működésünket *Petró Ferenc* polgármester és Ásothalom önkormányzata. Támogatják pályázati elképzeléseinket és rendezvényeinket *Nógrádi Zoltán* országgyűlési képviselő, aki elfogalomsági ellenére szinte minden programunkon megjelenik. Nagyon szoros az együttműködés a helyi intézményekkel és civil

szervezetekkel: mi is lenne velünk, ha a szállítási problémáinkkal nem szaporíthatnánk a Tanyagondnoki Szolgálat és a Szociális Intézményben dolgozó kollégák túlóráját, vagy nem pakoltatnánk évente legalább 100-szor a székeket, asztalokat, egyéb kellékeket a Műszaki Szolgálattal. Biztosan „unatkozónak” az általános és művészeti iskolások, az óvodások, valamint a pedagógusok, ha nem kérnénk fel őket folyton műsorokra.

De mi nem hagyjuk! Ahogyan a kistérségben dolgozó kollégák sem, hiszen velünk együtt ők is azon vannak, hogy minden lehetőséget kihasználva, az igények figyelembe vételével végezzék, végezzük hivatásunkat. Természetesen ezt is együttműködve: eszközt kölcsönadva, fellépőket ajánlva egymásnak.

Nagyon sokat köszönhetünk támogatóinknak: legyen az anyagi segítség, néhány palack (vagy sok liter) bor, pogácsa, virág... Felsorolni sem tudom, mi mindent kapunk segítőtinktől. Köszönet érte!

Lassan visszaértem házuk tájára. Köszönet a volt vezetőknek és

kollégáknak, akik megalapozták munkánkat, akiktől rendezvényeket és csoportokat vehettünk át. A lelkes nyugdíjasokat, akik ha kell, kalácsot sütnek egy rendezvényre vagy műsorra adnak az ünnepségeken. A népdalt és népzenei kedvelő „dalos társakat”, akik viszik tovább a magyar nép dalait. Az ügyes kezű asszonyokat, akik gyönyörű kézmunkákat varázsolnak nekünk. Mi igyekszünk tevékenységüket továbbra is segíteni.

S végül: a Művelődési Háznak, a közösségnek adnak a kollégák: ötleteiket, ügyességüket, mosolyukat (néha fáradtan), kétkezi munkájukat, nagyon sok szabad idejüket, ünnepüket... Ezek a kollégák mellett állnak és együtt végezzük igen változatos munkánkat. Legyen ez még sokáig így! Boldog születésnapot Petőfi Sándor Művelődési Ház!

(Bocsássák meg nekem, ha ez a kis cikk nem sikerült nagyon komolyra, meghatóra. Nem is az volt a szándékom és akik ismernek, tudják: én már csak ilyen vagyok!)

Kovács-Tanács Istvánné igazgató

Mórahalmi bajnokot is avattak

Roncsderby díjkiosztó gála

Oktober 22-én Mórahalmon került sor az Országos Géposztály Bajnokság díjkiosztó gálájára, melyen három géposztályban hirdettek bajnokot. Az eseményről és a térségünkben is egyre több nézőt vonzó versenyről Juhász Zsolt, a Mórahalmi Autósport SE vezetője számolt be lapunknak.

„A kettős géposztályban mórahalmi bajnokot köszönthettünk *Szűcs István* személyében, a második helyezett *id. Gombai Zoltán* lett Kecskéről, a harmadik helyet Fodor Martin szerezte meg Szegedről. A hétköznapiakban hentesként dolgozó mórahalmi versenyző – akit egy lelkes baráti társaság segít a versenyeken – már harmadik alkalommal szerezte meg az első helyet 2007 és 2010 után. Itt említeném meg a szintén mórahalmi *Hajdú Imrét* aki a technika ördöge miatt egy ponttal maradt le a dobogó harmadik fokáról” – mondta el *Juhász Zsolt*.

A széria géposztályban makói versenyzők domináltak: a bajnok *Dömösi Róbert* lett, a második helyezett *Molnár Tibor*, a harmadik helyen *Baranyi Sándor* végzett Kiszomborról. Az egyes géposztályban már zsinórban harmadszor a mezőtúri *Tóth Richárd* lett a bajnok, a második helyen a kecskeméti *ifj. Gombai Zoltán* végzett, a harmadik helyezett *Zámbó Mihály* lett Deszkről.

A szeptemberben megtartott helyi versenynek nagyon jó volt a visszhangja a versenyzők körében, ezért döntöttek úgy, hogy a díjkiosztó gála helyszínül is a Móra Ferenc ÁMK-t választják. A rendezvény szervezését a Mórahalmi Autósport SE a helyi polgármesteri hivatal segítségével vállalta.

„Környékünkön nem nagyon van más autós sportesemény, ezért az ilyen sport iránt érdeklődőknek elég sokat kell utazni egy kis szórakozásért. A versenyeken általában 25-30 versenyző gyűlik össze az ország minden tájáról, Mórahalom általában 4-5 fővel képviselteti magát. A versenyhelyszín az idei évben Csongrád, Kakucs, Mezőtúr, Hódmezővásárhely, Kiszombor, Apátfalva és Mórahalom voltak” – foglalta össze röviden a sportág térségi helyzetét az egyesület elnöke.

Kistérségi ifjúsági helyzetelemzés

Pillanatkép az ifjúságról

Ifjúsági erőforrásokban gazdag a Homokhátság! A Homokháti Kistérség kilenc településének önkormányzatai által szolgáltatott adatokból készült el a térség ifjúsági helyzetképének összefoglalója.

Kistérségben található erőforrások		Homokháti Kistérség N=9
Ifjúságügyi tervezést segítő elemek	Ifjúságkutatás	4
	Ifjúságpolitikai koncepció, stratégia	6
	Ifjúságpolitikai cselekvési terv	2
Önkormányzat belüli ifjúságpolitikai elemek	Ifjúsági bizottság	0
	Ifjúsági ügyekért is felelős bizottság	9
	Ifjúsági referens	3
Pénzügyi források ifjúsági célokra	Ifjúsági ügyekért felelős egyéb személy	2
	Önkormányzati ifjúsági alap	1
Ifjúsági közösségi terek	Önkormányzat által elnyert pályázati források	-
	Ifjúsági ház	3
	Ifjúsági klub	6
	Ifjúsági Információs Pont	4
	Ifjúsági szálláshely	4
	Teleház	8
Ifjúsági kezdeményezések	Művelődési Ház	9
	Ifjúsági média	5
	Ifjúsági civil szervezetek	8
	KEF	1
Ifjúsági önkormányzat	4	4

Ifjúságügyi tervezést segítő elemek

Ifjúsági tervezést megalapozó ifjúságkutatással 4 település rendelkezik. Ifjúsági koncepciót, stratégiát a térség 6 települése készített. A megfogalmazott célterületeket 2 település bontotta le konkrét intézkedéseket megfogalmazó ifjúsági cselekvési tervre. Egyéb fejlesztési

koncepciók közül 5 település sorolt fel olyan, melyben az ifjúságügy kérdése szerepel (sportkoncepció, környezetvédelmi koncepció, települési gazdasági program, esélyegyenlőségi terv). Önkormányzat belüli ifjúságpolitikai elemek Az önkormányzati szervezeti egyetemen belül egy településen sincs

olyan bizottság, mely nevében is viselné, hogy ifjúságügyi feladatokat lát el. Mind a 9 településen van olyan, melynek feladat körébe tartozik a települési ifjúsággal kapcsolatos intézkedések, döntések meghozatala. Ifjúsági referens 3 település foglalkoztat, valamint további 2 településen van ifjúságügyekért felelős személy. Pénzügyi források ifjúsági célokra Az ifjúsági terület finanszírozására 1 települési önkormányzat különített el ifjúsági alapot. Az ifjúsági célra lehívott pályázati források minden település esetében változóak, többségében civil szervezetek mutatnak nagyobb pályázati aktivitást.

Ifjúsági közösségi terek

A települések, így a térség erőforrásait erősíti az ifjúsági közösségi terek magas száma: ifjúsági ház 3 településen, ifjúsági klub 6 településen, Ifjúsági Információs Pont 4 településen, Ifjúsági szálláshely 4 településen, teleház és művelődési ház minden településen segíti a fiatalok szervezett, rendezett körülmények között történő szabadidő-eltöltését.

Ifjúsági kezdeményezések

A települési fiatalok aktivitását mutatják az ifjúsági kezdeményezések. Ifjúsági média (honlap, rádió, újság stb.) 5 településen van, 9 településen működik ifjúsági civil szervezet, 4 településen alakítottak a fiatalok gyermek és/vagy ifjúsági önkormányzatot, 1 településen működik Kábítószer Egyeztető Fórum (KEF). (lásd táblázat)

Kistérségi ifjúsági SWOT analízis

A kerőívben felmértük a térségi települések erősségeit, gyengeségeit, lehetőségeit és veszélyeit, melyeket az ifjúsági területre vonatkoztatva töltöttek ki.

Erősségek

Erősségként a legtöbb esetben a gyermek és/vagy ifjúsági önkormányzatok meglétét, az ifjúsági civil szervezeteket, a fiatalok által rendszeresen szervezett programokat, képzéseket, nemzetközi csempreprogramokat, ifjúsági közösségi tereket emelték ki a települések.

Lehetőségek

Lehetőségként az infrastrukturális fejlesztésekből, természeti értékekből adódó turisztikai fejlesztések, a térségi kapcsolatok erősítése, pályázati források megragadása, testvértelepülési kapcsolatok kihasználásának erősítése merült fel.

Gyengeségek

Ezen tényezők között a települési szórakozási lehetőségek hiánya, kevés fiataloknak szóló programlehetőség, illetve egyes településeken az ifjúsági civil szervezetek hiánya jelenik meg.

Veszélyek

A veszélyek között legtöbb esetben a munkalehetőségek hiánya, Szeged város „elszívó ereje”, a települések „kiöregedése”, elvándorlás, az általános elszegényedés jelenik meg.

A projekt a Nemzeti Erőforrás Minisztérium támogatásával valósult meg. Kódszám: IFJ-KX-10-A-0007.

Papp Renáta

kistérségi ifjúsági helyzetelemzés

- Ifjúsági szervezetek a térség településein
- Ásothalmi Ifjúsági Egyesület
- Ásothalmi Ifjúsági Önkormányzat
- Bordányi Gyermek- és Ifjúsági Önkormányzat
- Bordányi Ifjúsági Klub
- Kulturális és Szabadidős Egyesület
- FIKUSZ – Forráskúti Ifjúsági Kulturális és Szabadidős Egyesület
- Egy-Másért Ifjúsági és Közösségfejlesztő Közhasznú Egyesület
- Mórahalmi Ifjúsági Szervezet
- Öttömösi Fiatalok Szövetsége
- Pusztamérgesi Ifjúsági Szervezet
- Zákányszéki Ifjúsági Önkormányzat

Egy éves születésnapját ünnepelte a gyermekfürdő és szaunavilág

Óriási piramistorta a vendégeknek

Fogadjatok őszinte gratulációmat az új szárnyak és egyébként az egész belső fürdő szolgáltatásai miatt! Véleményem szerint nemzetközi szintű szolgáltatáskomplexumot hoztatok létre. Ezt arra alapozom, hogy volt szerencsém néhány európai nagyvárosban kipróbálni a „fürdővilágot”, és szerintem nehéz lesz Benneteket túlszárnyalni.

Tisztelettel: Norbi

Tavaly október 29-én ünnepélyes keretek között adták át a Szent Erzsébet Móraalmi Gyógyfürdő új szárnyát. A fedett gyermekfürdő és szaunavilág ezalatt bebizonyította: valóban igazi családi paradicsomként gondoskodik a vendégek kényelméről és pihenéséről borús, esős időben, valamint a téli hónapokban is.

A most egy éves fürdőszárnyakat október 29-én, szombaton igazi születésnapjára ünnepelték: a 14 év alatti gyerekeket ingyenes belépéssel, családi programokkal, gyermek-foglalkozásokkal, óriási tortával várták, de aznap minden vendég ajándék fürdőbelépőt is kapott, melyet egy másik időpontban használhatnak majd fel.

A nap folyamán a Rádió88 két műsora – a Wellness88 és a Lécci kívánságműsor – is élőben jelentkezett a fürdőből.

Az egyébként is látogatottabb szombati naphoz képest ezúttal még a szokásosnál is hangosabb gyerekzsivaj töltötte be a születésnapot ünneplő fürdőt. A jacuzzi mellett a kalandmedence és az elefántos gyerekmedence is pezsgett a bennük önfeláldozó pancsoló – többségében fiatal – vendégektől. A játszóházban egész nap két gyermekfelügyelő gondoskodott arról, hogy két pancsolás között bármikor betérhessenek a gyerekek rajzolni, játszani vagy éppen egy mesekönyvet közösen átlapozni.

Gratulálunk az új részleghez, rendkívül igényes, főleg külön gratulálunk a sok gyönyörű virág, növény elrendezéséhez! Köszönjük a nyugdíjas belépőt és a 14. évben aluliaknak nyújtott gesztust a szünetben!

B. F. Szegedről

Az ünnepség csúcspontjaként Nógrádi Zoltán polgármester köszöntőjét követően került sor a 400 szeletes, piramis alakú, óriási születésnapjára torta szétosztására. A városvezető szavait a fürdő egyik munkatársa szerb nyelven is tolmácsolta a határon túlról érkező vendégeknek, akik ez alkalommal is szép számmal voltak jelen a gyógyfürdőben. A Doszpod Cuk-

rásza által készített torta – melyet a gyermekfürdő és a szaunavilágot bemutató fotók és a fürdő logója díszítettek – mintegy félóra alatt elfogyott.

Sikeres volt az első év!

A tavaly októberben átadott új épületeknek köszönhetően rendkívül gazdag kínálattal gyarapodott a Szent Erzsébet Móraalmi Gyógyfürdő szolgáltatási köre. A fürdő fedett területe és vízfelülete a fejlesztésnek köszönhetően megduplázódott, így rossz idő esetén is garantált a felhőtlen fürdőzés a 14 beltéri medencében, melyek között mindenki találhat számára megfelelőt.

A fürdő szép, tiszta, szervezete sége kitűnő, a személyzet minden profilban kedves, készséges. Már tervezzük a következő jövővést. Szerbiából, Szenttamásról jöttünk.

Üdvözlettel: R.

Az új szárnyaknak köszönhetően a rossz idő ellenére sem csökkent a vendégek száma, sőt az idei strand-szezonban átlagosan 40 százalékkal több vendég fordult meg a fürdőben, az igazi kánikulának köszönhetően pedig az augusztusi mérleg több mint 70 százalékkal javult a 2010-es év hasonló időszakához képest.

A gyerekek (és a kalandvágyóbb felnőttek) kedvence egyértelműen a két óriáscsuszda lett, melyekbe szinte mindig csak sorban állás után lehet beugrani és lesuhanni a 90-100 méter hosszú csövekben. A kisgyermekes családok nagy örömmel fogadták a bölcsőde-óvoda hangulatát idéző, jól felszerelt játszószarkot, melyben pelenkázó és teakonyha is helyet kapott – nem csoda, hogy gyakran látni idebenn bébiételt melegítő szülőket vagy éppen szoptatás utáni álomba merülő babákat.

A forró gőzben üldögelni szerető vendégek sem panaszkodhatnak a fürdőre, hiszen az országosan is egyedülálló, 11 kabinnal rendelkező szaunapark mindenki számára gondoskodik hosszabb-rövidebb izzasztó időszakokról.

Egy esztendő alatt több mint 1500 négyzetméterrel bővült a fürdő parkosított területe, így a nyári időszakban a korábbiaknál jóval kényelmesebben fértek el a vendégek. Az ide érkezők kényelmét szolgálja a parkolóhelyek számának növelése is, melynek vonzerejét ennek díjmentessége is tovább emeli.

Az elmúlt egy év sikerét nemcsak számok, de a vendégek megelégedettsége és a számtalan pozitív visszajelzés is igazolja.

Szeretném megköszönni a lehetőséget, hogy itt lehettem és csobbanhattam. Mindezt Önöknek köszönhetem, mivel a fürdőruhámot otthon felejtettem, s Öntől kaptam egyet a fürdés idejére ellenszolgáltatás nélkül. Önöknek külön reklám ehhez a példamutatón végzett munkához, nem hiszem, hogy szükséges. Köszönöm és igaz szívvel kívánok kedves mindnyájuknak jó erőt és egészséget! Életük során adassék meg, hogy ekként segítsék hasonló helyzetben problémáik megoldását azok is, akiknek méltó példaképeik lehetnek!

Tisztelettel: P. P-né, Pécs

Köszönjük a bizalmat és a biztatásokat! Igyekszünk továbbra is a megszokott magas színvonalon állni vendégeink rendelkezésére. Várjuk Önöket az év minden napján, látogassanak el a Szent Erzsébet Móraalmi Gyógyfürdőbe és próbálják ki szolgáltatásainkat!

Az újszegedi Rendezvényház őszi programajánlója

IV. Van Más Kép Ifjúsági Film- és Videoklip-fesztivál

Immár 4. alkalommal hirdetünk országos pályázatot fiatal filmkészítők számára. A november 19-én és 20-án rendezendő fesztiválon az alábbi kategóriákban láthatók a pályamunkák: dokumentumfilm (maximum 15 perces), kisjátékfilm (maximum 10 perces), videoklip (maximum 5 perces), animációs film (maximum 10 perces).

A fesztiválon az összes nevezett film megtekinthető lesz. A IV. Van Más Kép Ifjúsági Film- és Videoklip-fesztivál ingyenes és nyilvános, minden érdeklődőt szeretettel várunk!

A filmkészítés „demokratizálódásáért” – vagyis, hogy ma már köny-

nyen elérhető és relatíve olcsónak mondhatók mindazon filmtechnikai eszközök (videokamerák, számítógépes vágóprogramok stb.), melyek nagyon sok diák számára biztosítják a filmkészítés technikai feltételeit – bizvást számíthatunk arra, hogy az idei filmszemlére is nagyszámú, akár a tavalyi nevezések számát meghaladó pályamű érkezik.

A rendezvény iránt megnyilvánuló kitüntetett érdeklődés ellenére szükséges megjegyezni: megfelelő filmesztétikai oktatás híján, nem nagyon kínálkozik lehetőség arra, hogy a fiatalok kontrollálhassák saját alkotásaik esztétikai minőségét.

Színházi esték: Prah (komédia)

Előadások:
nov. 12. 19 óra (Bérletszünet)

A történet egy szegény házaspárról szól, akik megütik az ötös lottón a főnyereményt. A tervezettség, hogy mi is legyen tovább, tehetetlenkedésük finom, mégis helyenként harsány humorral kerül bemutatásra. A nézők könnyedén tudnak haladni a story-val, nem fulladoznak a filozófiai mélységekben, miközben

a darab mégis tele van igazi emberi filozófiával.

Színházi esték: Portugál (komédia)

Előadások:
nov. 20. 15 óra (Bérletszünet),
nov. 20. 19 óra (Premier bérlet),
nov. 21. 19 óra (Hőgye Zsuzsa bérlet)
A darab egy Irgács nevű falu kis-kocsmájában játszódik, ahol a megforduló egyedek szinte kivétel nélkül masszív alkoholisták. Mégis van története mindenkinek, a

A rendezvény ideje alatt nemcsak a bemutatott alkotások versenyeznek egymással, hanem lehetőséget biztosítunk arra is, hogy az ifjú filmkészítők a vetítéseket követően részt vegyenek egy-egy színvonalas szakmai konzultáción, ahol a zsűri tagjai (a filmszakma szakavatott képviselői), külön-külön értékelik az egyes alkotásokat, hasznos tanácsokkal látva el a filmek készítőit.

A Van Más Kép Ifjúsági Film- és Videoklip-fesztivál tehát – a megmérettetésen túl – egyfajta szakmai konzultációs műhely szerepét is betölti, hiszen a filmalkotásaikkal pályázó diákok szá-

mára unikális lehetőséget biztosít azáltal, hogy a filmszakma jeles képviselőivel folytatott szakmai beszélgetéseken kapnak útmutatást kreatív képességeik továbbfejlesztésére, miközben megismerhetik kortársaik alkotó törekvéseit is. Elsősorban e problémára próbál megoldást találni az ország diákfilm-termését bemutató és azok szakmai értékelésére is alkalmas teremtő Van Más Kép Ifjúsági Film- és Videoklip-fesztivál.

Bővebb információ a fesztivál honlapján olvasható:
www.vanmaskép.hu

darab nem az alkoholról szól, az számukra csak az élet természetes velejárója. Na, meg a kocsmáerlet, ahol lehet csipkelődni, szerelembe esni, összeveszni, és közben elképzettően szatirikus, mégis megejtő élethelyzeteket produkálni.

Színházi esték: Leenane szépe (vigjáték)

Előadások:
nov. 25. 19 óra (Bérletszünet)
A kis észak-írországi faluban játszódó történet tele van humorral.

Kegyetlen játék. Sokak számára ismerős lehet a szituáció, ahogy egy anya és 40 éves vénlány gyermeke a kényszerből élt közös életük során hogyan piszkálják, gyötrik és szeretik egymást. Kapcsolatuk szétéphetetlen. Történetük tele van lírával, és persze álmokkal, tervekkel, vágyakkal, amelyek soha nem fognak beteljesülni. A darab speciális szarkasztikus humorra a világsiker nyitja.

A szervezők a változtatás jogát fenntartják!

Szüreti hagyományok elevenedtek meg

Lezajlott a MUSTra

A Borostyán Népdalkör nótacsokrával kezdődött a MUSTra – vagyis a vidám szüreti délelőtti Bördányban. A helyi Amatőr Színjátszó Kör tagjai lovaskocsin utazva hirdették ki, hogy kezdetét vette a multság, majd a Faluház parkjába visszatérve megkezdték előadásukat.

Az Aprajafalva Óvoda és Bölcsőde Ózike csoportosai táncoltak, szüreti mondókákat mondtak, az Ádám Jenő Általános és Alapfokú Művészeti Iskola néptáncosainak műsorát a Berkenye Népdalkör követte, és együttartá a Délelőtti Must-ra műsort.

Ezzel egy időben a helyi Faluház kiállítótermében a Martonosi kosárfonók alkotásait bemutató magángyűjteményből összeállított tárlat várta a látogatókat, amely a rendezvény után még december 8-ig megtekinthető.

A szervezők lekváros kenyérrel és meleg teával vendégelték meg a Délelőtti résztvevőit. S mivel egy szüreti multság mégsem lenne igazi szülő és a must nélkül, ezért a KUSZA (Kulturális és Szabadidős Egyesület) néhány tagja felkerekedett, hogy Gyapjasné Szabó Irén kertjében lévő óriási lugasról leszüreteljék az érett gyümölcsöt.

Az eseményről készített képek megtekinthetőek a település facebook oldalán.

Vízbázis védelem (Waterprotection)

Mórahalom Város Önkormányzata közösen pályázott a Magyarország–Szerbia Határon Átnyúló Együttműködési Program keretén belül a vajdasági Ada Község Önkormányzatával. A projekt alapvető célja, hogy megakadályozza a felszíni víz, talajvíz és a környezet szennyvíz által okozott szennyezést.

A HU-SRB/0901/121/098. számú projekt megvalósítása során egy modern biológiai szennyvíztisztító üzem fog megépülni Adán. A szennyvíztisztító üzem csatlakoztatva lesz a meglévő szennyvíz-csatorna rendszeréhez. A tisztító elég kapacitással, teljesítményképességgel fog rendelkezni, hogy Ada és Mohol (3.000 lakos) intézményei által termelt szennyvizet megtisztítsa.

Mórahalmon egy csatornatisztító- szippantógép beszerzése a cél, melynek közbeszerzését 2011. szeptember 26-án elindították. A csatornatisztító- szippantógép közbeszerzési eljárásának lefolytatása megtörtént, a gép várhatóan 2011 februárjában vásárolják meg. A csatornatisztító gép feladata a város kommunális csatornahálózatának tisztítása és karbantartása lesz.

„JÓ SZOMSZÉDOK A KÖZÖS JÖVŐÉRT”
“DOBRI SUSEDI ZAJEDNO STVARAJU BUDUĆNOST”

6782 Mórahalom, Szent László park 4. tel.: (+36) 62/281-039
furdo@morahalom.hu www.erszebetfurdo.morahalom.hu

Szt. Erzsébet
Móraalmi Gyógyfürdő

Támogatott 80 órás Növényvédelmi Tanfolyam (és egyéb mezőgazdasági képzések) Mórahalmon

A mórahalmi Móra Ferenc Általános Művelődési Központ az FVM Új Magyarország Vidékfejlesztési Program keretében 100%-ban támogatott képzéseket indít Mórahalmon, az MVH-nál regisztrációs számmal rendelkező cégek, egyéni vállalkozók és magánszemélyek számára.

A képzés költségét a képzésre jelentkezőnek be kell fizetnie az ÚMVP Képző Szervezet számlájára, de a sikeres vizsga letétele után az MVH-tól 100%-ban visszatéríthető a 139/2008. (X. 22.) FVM rendelet értelmében. A képzésben résztvevő meghatalmazást adhat a képző intézménynek, így a visszatérítéssel kapcsolatos minden egyéb teendőtől mentesül.

A 80 órás Növényvédelmi Tanfolyam tervezett kezdése:

2011. 12. 06.

A vizsga tervezett ideje: 2012. február

A képzés költsége 100%-ban visszatéríthető.

Jelentkezés végső határideje: 2011. 11. 24.

OKJ-s képzés: Aranykalászos gazda

Választható képzések:

Aktuális növényvédelmi ismeretek

Alkalmazott számítástechnikai ismeretek

Kölcsönös megfeleltetés és a Helyes Mg-i és Környezeti állapot követelményei

Közvetlen kifizetések az SPS rendszerben, aktuális földügyi és birtokrendezési kérdések

Agrárvállalkozói ismeretek

Vadgazdálkodási ismeretek, stb.

Kötelező képzések:

A fiatal mezőgazdasági termelők elindítása

Beruházás a szántóföldi növénytermesztésben és a kertészetben

Erdő-környezetvédelmi kifizetések,

Beruházás az állattenyésztésben, stb.

További információ és jelentkezés: www.morahalom.sulinet.hu

Móra Ferenc ÁMK Mórahalom, Barmos György tér. 2.

Makra István

E-mail: makraistvan@morahalom.sulinet.hu

Tel.: 06 (62) 281 059, 06 (70) 3321 182

/Nytsz.: 06-0005-02, Akkr. sz.: AL-0511/

ÁLLATORVOSI TANÁCSOK

Kedves Olvasók!

Engedjék meg, hogy bemutatkozzam: *Domán Gábor* állatorvos vagyok, a MóraMancs Állatorvosi Rendelő vezetője. Ezen rovat célja a kutya- és macskatartó gazdik ismereteinek bővítése, tájékoztatása az aktualitásokról. Az e havi cikk a fagyálló folyadék okozta mérgezéssel foglalkozik.

A fagyálló folyadékokat gépkocsik hűtőfolyadékában használják. Az ebben található elítenglikol édes ízű, emiatt a kutyák szívesen fogyasztják de időnként macskáknál is előfordul a mérge felvétele. Ez a vegyület az etilalkoholhoz nagyon hasonló vegyület, a szervezetben is hasonlóan működik. Egy májenzim bontja le 4 különböző vegyületté, és ezen vegyületek okozzák a mérgezéses tüneteket.

A főbb toxikus támadási felület az agy és a vese. Az agyi toxikus tünetek hasonlóak az etilalkoholmérgezés tüneteihez, magyarul szólva „nagyon berűg” az állat. Ezen tünetek a mérgezési szakasz első óráiban tapasztalhatóak és sok esetben meg is szűnnek a következő fázis megjelenéséig. Viszont az ezt követő mérgezési szakasz már a kialakult akut veseelégtelenség tü-

neteit mutatja. Kezdetben feltűnhet a gazdinak, hogy sokat iszik és vizelet az állat, majd ez fokozatosan csökken, akár a nullára. A vesében oxalát kristályok rakódnak le és UH vizsgálatkor egy jellegzetes ún. „glóriajelel” látunk.

A mérge felvételétől számított 8 órán belül még kedvező lehet a prognóza a betegségnek, azaz sok esetben tudunk segíteni. Viszont a kialakult veseelégtelenség fázisában már óráról-órára romlanak a túlélési esélyek.

A mérgezés kimutatása történhet vérből (gyorsteszt) az első 16 órában, és vizeletből a későbbi órákban, de maximum a 72. óráig.

A mérgezés igen szezonális jellegű, hisz a hűtőfolyadék cserék főleg ősszel és tavasszal történnek, viszont a fagyálló folyadék egész évben hozzáférhető és ez sajnálatos módon a rosszakaróknak lehetőséget nyújt a direkt mérgezések kialakításában. Összegezve: egész évben gondolni kell a lehetőségre és nagyon fontos a gyors reagálás, mert órákon dől el a betegség kimenetele.

Domán Gábor

MóraMancs Állatorvosi Rendelő
Mórahalom, Zákányzéki út 11.
06 (70) 378 0521, 06 (62) 28 18 18
www.moramancs.hu
info@moramancs.hu

Üllésen a Déryné Kulturális Központban október 15-én, szombaton 18 órától rendezték meg a II. Térségi Citerástalálkozót. A hagyományörző jelleggel megtartott rendezvényen az üllési, a ruzsai, a forráskúti, a kisteleki, a bordányi citerazenekarok összesen 100 fővel képviseltette magát.

TÁJÉKOZTATÓ SZÉCHENYI TERV

Házi komposztálást népszerűsítő mintaprojekt Mórahalmon

Mórahalom Város Önkormányzata sikeresen pályázott a KEOP-6.2.0/A/11 "Fenntarthatóbb életmódot és fogyasztási lehetőségeket népszerűsítő, terjedésüket elősegítő mintaprojektek" pályázatra, melynek keretében 513 db 400 l komposztláda kerül beszerzésre. A ládák az iskolás korú gyermekek közt kerül kiosztásra pályázat útján. Ezen kívül a projekt tartalmaz ismeretterjesztést, mely során a lakosok megismerkedhetnek a komposztálás nyújtotta előnyökkel és hasznosságával.

Pályázó: Mórahalom Város Önkormányzata Polgármesteri Hivatala
Közreműködő szervezet: Energia Központ Nonprofit Kft.

Pályázati kiírás: KEOP-6.2.0/A/11 "Fenntarthatóbb életmódot és fogyasztási lehetőségeket népszerűsítő, terjedésüket elősegítő mintaprojektek"

Pályázat címe: "Házi komposztálást népszerűsítő mintaprojekt Mórahalmon"

Pályázat kódja: KEOP-6.2.0/A/11-2011-0006

A projekt bruttó összköltsége: 9.209.500,-Ft

Támogatás intenzitása: 95%

A vissza nem térítendő bruttó támogatás összege: 8.749.025,-Ft

Önerő: 460.475,-Ft

A projekt kezdése: 2011.06.01.

A projekt zárása: 2011.12.31.

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával az Európai Regionális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Közös küzdelem a szegénység és a társadalmi kirekesztettség ellen

Testvérvárosok cseréltek tapasztalatot

A bankok nyereségük egy részéből szociális beruházásokat támogatnak Olaszországban, az idősek és fiatalok pedig rendszeresen végeznek önkéntes munkát. Norberto Nardini, az olasz Pievepelago és Fiumalbo testvértelépülések szakértőjének előadásából főként ezek a gondolatok voltak hatással a lengyel, magyar és erdélyi szociális szakemberekre.

A „Testvérvárosok küzdelme a szegénység és a kirekesztettség ellen” konferenciasorozat utolsó ülésén a szociális intézmények szerepéről tanácskoztak a mórhalmi Colosseum Hotelben a homokháti város testvértelépülései.

A rendezvényt megnyitó Csányi

László, Mórhalom alpolgármestere (képünkön) kiemelte, a jövő egyik legnagyobb küzdelmét egész Európa számára a leszakadó rétegek, a szegénység kérdései jelentik majd. A konferenciasorozatot összefoglalva elmondta, először az oktatásról, nevelésről esett szó, mivel

a felzárkóztatást az alapoktól kell kezdeni – majd külön alkalommal hangsúlyozták a civil hálózatok megerősítésének fontosságát, hiszen a problémák először náluk jelentkeznek, ők találkoznak elsőként a nehéz helyzetű emberekkel.

Kardos Lili, a Europe Direct Szeged Európai Unió Információs Pont vezetője arról beszélt, hogy az unió a tagországok szociális és egészségügyi törvénykezésébe nem avatkozik be, mindössze koordinációs szerepet vállal, mivel ez a szabad munkavállaláshoz és a nyugdíj elérése utáni letelepedés helyének szabad megválasztásához elkerülhetetlen.

A résztvevő testvérvárosok (Uniejów, Fiumalbo, Csíkszentmárton és Mórhalom) szociális szakemberei egyben megegyeztek: a szociális ágazatban – mint ahogy a nemzet államok költségvetési lehetőségei egyre fogynak – egyre kevesebb pénz lesz. Ezt kompenzálni lehetne a szolidaritás érzésének erősítésével, a civil szervezetek és önkéntesek intenzívebb bevonásával

e szakterület különböző teendőibe. Olaszországban – ahogyan Norberto Nardini elmondta – törvény kötelezi a bankszférát arra, hogy profitja egy kisebb részét olyan alapítványok, egyesületek számára biztosítsák, amelyek például a szociális munkában vállalnak nagyobb szerepet.

József Kaczmarek, Uniejów polgármestere előadásából kiderült, Lengyelországban a polgármesterek feladata a szociális ellátások kidolgozása, melyhez az ottani szociális törvény csak bizonyos keretet biztosít az önkormányzatok számára. A településvezető kitért az önkéntesekkel és az egyházzal való eredményes együttműködésükre is.

Az erdélyi Csíkszentmárton szociális és egészségügyi intézményeinek megismerése után a Mórhalom és a Homokhátság egészségügyi rendszerét Rozsnyiné Hódi Mária igazgató és szociális osztályvezető mutatta be a résztvevőknek. Az ebédet követően a vendégeknek lehetősége nyílt személyesen is megtekinteni a Kistérségi Egészségügyi Központot és a Gondozási Központot.

Újra tökfesztivált rendeztek Dorozsmán

„Jól eltökészkedtünk!”

Szeptember 14-15-én szép napsütés, gyerekzsivaj és fesztiváli hangulat töltötte meg a Művelődési Ház udvarát a 2. Dorozsmai Tökfesztiválon.

A Jerney-iskolások színelőadása, a tökpiramis polcairól vigyorgó faragott Halloween-ábrázatok, a tökök célba gurításában vagy görgetésében versengő kisdíjakok, a tökmagköpő verseny vagy Kőszegi István tökből fabrikált hangszerei sok érdeklődőt vonzottak. A teret díszítők-árusok hada szegélyezte, a kemencénél Vőneki Attila süttet-főzött tökételeket, a gyerekek tök-

faragásban és szalmabábu-készítésben jeleskedtek.

A művészi élményre vágyók két tökfaragó mester – a hőmezővásárhelyi Fejes Sándor és az akasztói Kalmár Benedek – műves alkotásaiban és két kiváló ételszobrász (Pavlicsek Csaba és Fazekas Imre) munkáiban gyönyörködhetnek. Az alkony beköszöntével díszes toklámpások fénylő füzére világította be a templomig tartó hangulatos menet útvonalt.

A szombat délután a bográcsoské volt: 11 töltöttkáposzta- és 22 halászlé-főző népesítette be csapatával az udvart. Idén a halászlé bajnoka László György, míg a töltött káposzta mestere Dudás Sándor lett. A különleges tökök ételek készítésében I. helyezett Ócsai Béláné, míg a II. helyezett Süveges Attila szerezte meg tökfortájával. A tökök súlyversenyében Papp András 43 kg-os töke vitte el a pálmát. Estére Balászfai Lajos, Lajkó Vilmos, Ocskó István, Görög József és Farkas Dezső muzsiká-

jára táncolhatott, mulathatott a vendégseereg.

Köszönet a támogatóknak (Tapodi Zoltán – Stop cukrárszda, Ungi Zoltán – Ungi Bt., Illés Károly – Rőfiker, Gyuris István – Vadliba vendéglő, Bánai Attila – Bánai-cukrárszda, Miklós Sándor – Szélmalom vendéglő) és a két dorozsmai képviselőnek (Kosik

Dénes és Mihálffy Béla), valamint a Kiskundorozsmai Részönkormányzatnak. Közönség nélkül a szponzorálás sem sokat ér: köszönjük a részvételt, Dorozsma! Aki pedig mindezt megszervezte, össztökörészte: Hajdú Géza és kiváló csapata a Művelődési Házból.

Tóth György

Fogadóóra

Nógrádi Zoltán
az Ön országgyűlési képviselője

SZEGED BELVÁROS NOV. 16. 18 ÓRA
SZÉCHENYI TÉRI KÉPVISELŐI IRODA

KECSKÉSTELEP NOV. 30. 18 ÓRA
MŰVELŐDÉSI HÁZ